

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Dozdajna Vojaška krajina

vsled c. kr. naredbe od 15. t. m. prestane dném 1. prihodnjega meseca avgusta in hrvatsko-slavonsko krajiško upravno področje preide na bana kot „kraljevskega poverjenika.“ S to naredbo je po carjeve milosti v glavni stvari izpolnjena hrvatskega naroda „davna i pravedna“ želja, kakor pravi carski manifest od 15. t. m., izrečeno je vsaj v načelu spajenje dozdanje krajine s hrvatsko materjo-zemljo in ob enem obljubljeno popolno njeno stopljenje, po katerem bode krajina deležna postala tudi ustavnega življenja trojedne kraljevine, kajti temu se mora še odpovedati za nekoliko časa, pa upajmo, da nij daleko doba, kedar bode končno rešeno to vprašanje. Dolgo let bojevali so se vrli naši bratje, ali končno so vendar zmagonosni ostali na bojišči in se otresli madjarskega nasilstva. Po vsej Hrvatskeji veje sedaj sveto navdušenje, in velika pa opravičena je hvaležnost do carja, kojega beseda je poveljčala okrožje trojedine kraljevine.

Združenje Vojaške krajine s trojedino kraljevino je zopet jeden istih činov, v katerih se jasno kaže, da ima svetli naš car naj svetjšo voljo, pravico oddeliti tudi slovanskim rodovom, ki so od nekdanj bili glavni steb, glavni kit mogočnej Avstriji. Sedaj, ko se mi na tej strani Litve moramo bojevati z nemškim fanatizmom, čuje se po dunajskih židovskih listih obrabljen fraza, da so Nemci bili, ki so carstvo naše uže od nekdanj vzdrževali, in da so ravno Nemci pri največjih nevarnostih dinastijo in državo s svojo krvijo vedno in povsod branili, ter jima pripomogli do stare slave. Če je krivična kaka fraza, tako je ta! Nesramno in historično neopravičena je trditev,

da so samo Nemci svojo kri prelivali za carstvo in dinastijo, ker vendar vsakdo ve, da so ravno južni slovanski rodovi toliko in toliko let odbijali napade krutega Osmanstva, katero bi bilo brez dvombe preplulo Avstrijo in olikano srednjo Evropo, da ni bilo naših slovanskih očetov, ki so s svojimi telesi branili državo in habsburške dinastije oblast v časih, ko so Nemci bili brez vsake moči in tudi brez vsacega navdušenja do katoliške vladne naše obitelji!

Naj večja nevarnost je pretila državi tedaj, ko je turški vezir, lenuh Mustafa, z divjimi svojimi četami ležal pred dunajskim ozidjem. Jan Sobiesky bil je tedaj rešenik državi in habsburške dinastiji, in slovanska kri je bila, ki je uže tedaj tekla za obstanek Avstrije!

Francoski Napoleon, ki je z železno svojo roko mahal po vsej Evropi, pokončal bi bil tudi Avstrijo. Njegove sili se nij mogla ustaviti Nemčija, in pri vsej nemške slavi, bila bi francoska moč zadušila tedaj avstrijsko carstvo, ter prognala tudi presvitlo našo dinastijo. Ali tudi tedaj bila je slovanska kri, katera se je pri Lipskem pretakala za obstanek Nemčije, in gotovo tudi za obstanek Avstrije in blage dinastije, ki nas še sedaj vlada z blagodejno svojo roko.

Leta osemindesetega majal se je tudi carski prestol v Beči, in mladi vladar, kateremu je bilo tedaj izročeno žezlo slavnih očetov, bil je obdan od vseh strani z upor; še celo v nemškem prestolnem mestu odpadli so mu nemški podložniki. Ko se je tedaj na jugu in severu tresla monarhija, ter je vsled nemške, laške in magjarske nezvestobe hotelo razpasti starodavno stališče stare carevine, kdo je bil zopet v istih časih rešenik državi in dinastiji? Slovanstvo je zopet bilo, ki je zvesto

stalo pod habsburškim praporjem, ter potolklo v prah laško in magjarsko ošabnost.

In nam, Slovanom, hočejo zdaj ti Nemci očitati, da nijmo ničesar storili za državo, ničesar za dinastijo!

V tolažbo nam je, da so na najvišjem mestu o slovanskej zvestobi prepričani, in da nijso pozabili tiste slovanske krvi, ki je skozi stoletja v potocih tekla za habsburško našo dinastijo. V prvi vrsti so se v avstrijskih bojih odlikovali naši bratje Hrvatje, in vsakdo, ki zna ceniti zgodovinske čine, pripoznal bode brez zavisti, da si je narod pošteno zaslužil zdanje dni, v katerih ga je obsejal svetli žarek carske milosti.

Mi obstajemo iz celega svojega srca, da se radostimo nad pomnožitvijo hrvatske moči, in da z navdušenjem oči obračamo na zdanji mogočni obseg trojedne kraljevine. Naj rase slava hrvatska, naj nam bratje Hrvatje postanejo mogočni sosede, ker vedno in povsod je dobro, če se človek pri svojih bojih opira na mogočnega, prijaznega mu soseda! Slava mojega brata je tudi moja slava; prihodnost hrvatska je tudi slovenska prihodnost! Zategadelj v tem trenutku nijmamo bolj goreče želje, kakor je ta, da bi Hrvatska stalno napredovala na slovanskej svoji poti, monarhiji in nam Jugoslovanom v krepko podporo!

— r. —

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. julija.

Naše „zatirane“ Nemce pa je zopet obšlo brepenenje po svojih bratih tam v rajhu. In zjedini se je nekaj mož in se odpeljalo v Nemce, v Monakovo k „zveznemu streljanju.“ Tu so si mislili nekoliko olajšati svoja težka

Listek.

Moj prijatelj.

(Dalje.)

Dalje mi nij hotel navajati uzrokov. In ker sem uvidel, da bi mu morda ne bilo ljubo, če bi ga natančneje izpraševal, pustil sem ga v miru. Govorila sva o vsakdanjih predmetih. — Neumljiv mi je bil moj prijatelj! — Prišla je pomlad. Bil sem po opravič dalje časa zadržan obiskati Radivoja, kar dobim listek od njega, da je bolan. Nemudoma sem šel k njemu. Dobil sem ga v postelji; nadlegovala ga je vročnica. Prišel je zdravnik, majal je dvoumno z glavo in dejal, da bode huje. In res je bolniku postajalo vedno huje. Moj prijatelj je jel bloditi čudne reči, ki jih pa nijsem umel. Ostajal sem dalje časa pri njem in mu stregel.

Kacih trinajst dnij ležal je tako v neza-

vesti; ko nas je ravno jel izpoznavati, bil je zdravnik pri njem.

Prašal je mirno zdravnika: „Bode bolje, gospod doktor; ali se mi še povrnejo trenutki nezvesti?“

„Teško se to določi“ dejal je zdravnik. Če imate kaj naročiti, storite to zdaj, ker ne ve se, kaj pride.“

„Dobro, gospod doktor!“

Ko je odšel zdravnik, poklical me je k postelji in me prosil naj pišem kar bode narekoval.

Vzel sem pero in pisal: „Radivoj M. je nehal živeti dne — — —“

„Ko zatisnem za večno oči, odpošlji takoj to pismo v Boston pod naslovom: „Bratje Leo, Hôtel pri zlatej kroni“. Obljubiš?“

„Da“ dejal sem.

„Lepo hvalo; zdaj sem zadovoljen.“

Od tega časa se je njegova bolezen obracala na bolje; od dne do dne postajal je bol-

nik trdnjej, vendar je bil še tako slab, da se je težko gibal, (vstati še nij mogel) tudi govoril je težko.

Jaz sem ostajal pri njem, ker je zdaj bolj kot kedaj potreboval moje pomoči.

Nekega jutra (moj prijatelj je ležal v postelji) sem slonil pri Radivoji pri oknu, kar mimo pridrdra poštni voz.

Neka čudna moč prešinila je bolnika, vzdignil se je iz postelje in prišel k oknu.

„Za boga! kaj ti je Radivoj, vskliknil sem, pričakuješ li pisma s pošto!“

„Mogoče, da pride tudi katero zame. Če ne, tudi prav!“

„Za te? Ti dobivaš pisma? Menil sem, da si se popolnoma odpovedal svetu.“

„Zakaj bi ne moglo tudi za-me priti jedenkrat pismo. Sicer pa je jedno, danes ali čez deset let.“

Dopoludne ostal sem pri Radivoji. Opoludne prinese listonosec Radivoju malo pi-

srca, mislili so s tožbami in jadikovanjem izbuditi pri Nemcih v cesarstvu usmiljenje in pomoči dobiti. A kakor se kaže, ta shod ne bo imel posebno dobrega vspeha za avstrijske „junake.“ Može tam rajhu in osobito Monakovčanje imajo takta dovolj, da se ne bodo spuščali z avstrijskimi metadorji v jok in pošiljali proti Bismarku prosečih pogledov. Saj se mora že vsakemu pristuditi to poulično vpitje in rovanje; celó „Fremdenblatt“ jim daje na pot dober pouk, „da naj nikar tam zunaj ne razglasé svojih notranjih boletij, še menj pa, da bi k sočutju, katerega bi jim morda oni v nekam indiskretnej obliki pokazali, delali interesanten mučenišk obraz.“

Ustavoverni listi hudujejo se zdaj na Herbstu, ker se neče vmešavati v poulično rovanje. „Kje je Herbst?“ kličejo neprestano, a mož se jim vender ne prikaže. To jih hudo peče; če kmalu nenavzočni „orjak“ ne da od sebe glasu, obetajo mu vsi listi, da ga bodo uničili. Naj se pa še ponašajo, da so jedini, da je njihova stranka nerazrušljiva. Kdor zmajeve seje zobe, naj ne upa dobre žetve!

Ustavoverci še vedno ne nehajo v svojih listih ščuvati na Čehi in jih grditi. Znano je, da so Čehi, ko smo dobili te nove desetake, nanje natisnili „to plati deset zlatych;“ s tem so pač hoteli le kazati, čemu se dela denar v Avstriji le z napisom v dveh jezicah, kakor, da bi mi Slovani ne dajali krvne žrtve in ne plačevali davkov. Koliko hrupa so zagnali ustavoverci in klicali banko na pomoč, naj takih počešenih desetakov ne sprejema. — Predvčeranjim pa je konstatiral demokratski dunajski organ, da so mej ljudstvom razširjeni desetaki „s klasično karikaturó českých hlav, v sredi obraza pa nazaj zavihan česki nos.“ Če se kaj takega dopusti pri nas v Avstriji, če je tako ščuvanje jedne narodnosti na drugo dovoljeno, umeje se, da se morajo stebri velikega poslopja omajati. Zakaj bi bil Slovan povsod zasramovan, zakaj bi on moral vedno robovati? Kjer pravica vlada, le tam mogoče je vspešno delovanje in le tedaj stoji trdno prestol!

V Krakovu imeli so 23. t. m. poljski in češki zdravniki shod. Na tem shodu povdarjalo se je prijateljstvo in zveza mej Čehi in Poljaki, obetala se je solidarnost v vsakršnem postopanju. Bil je takorekoč pobratimski shod Poljakov in Čehov. Navzočni Čehi izročili so tudi krakovskemu županu svoto za Mickiewiczov spomenik.

Vnanje države.

Kakor javlja brzobjav iz Petrograda, dal se bode car Aleksander kmalu v Moskvi kronati.

Avstrija, Srbija in Bolgarija so se baje zedinile da dadé Turčiji zadnji obrok do katerega se mora odločiti o železniškem vprašanji. Kadar preteče ta obrok, potem bodo jele te tri države zidati železnice ne čakaje odločbe Turčije. Če se ta vest obistini, zvezal

se bode sicer Dunaj s Carigradom ne pa s Saloniki.

Iz Carigrada se poroča, da si je hotel obsojeni Midhat-paša vzeti življenje, prerezal si je s škarjami žile, a kmalu so to opazili in mu obvezali rane. Ko so ga pozneje pripeljali pred sultana in je ta sočutno se izrazil in obžaloval, da si je hotel vzeti življenje, odgovoril je Midhat-paša, da bi raje umrl kakor pa da bi bil izgnan. Baje je prosil, da bi ga ustrelili.

Iz Tunezije ne dohajajo prav mirni glasovi. Zadnji brzobjavi v francoskih listih kažejo, da se ustajniki množe in so odločni biti se na življenje in smrt. Tamošnji Arabci zamenjujejo goved za konje, kar nij posebno dobrega pomena. Ali Ben Kalifa, katerega so vstajniki razglasili za beja, in paša v Tripolisu sta izdala na prebivalstvo oglas, v katerem se trdi, da prideta kmalu dva paši jim na pomoč, jeden, da bode napal Tunezijo, drugi pa Algerijo; raznesla sta tudi neresnično vest, da vojska znaša 190.000 vojakov. S to slednjo vestjo hočeta navdušiti in uneti prebivalce.

Volitve v bavarski deželni zbor so se izvršile. Mej izvoljenimi je mnogo „novih ljudi“, okolo 80 mož je novih, ki bode zdaj prvokrat stopili na parlamentarno bojišče. Mej zastopniki je mnogo kmetškega elementa, ker parola: Nobednega duhovnika, nobednega odvetnika, nobednega uradnika, nij ostala popolnem brez vspeha. Bodemo videli kako se bodo ti razni elementi združili v delujočo jednoto.

Zdravje predsednika zjedinjenih držav Garfielda se boljša. Zdravniki upajo, da bode popolaem okreval.

Dopisi.

Iz Celja 25. julija. [Izviren dopis.] Ko so naši nasprotniki centralisti prišli pred dvajsetimi leti v Avstriji na vladno krmilo, bila je njih prva parola „šole“ v svojo last dobiti in germanizirati. Kričali so, da predno preteče petdeset let, bo Slovenstvo v Avstriji po tej šoli izginilo, most od Drave do Adrije dokončan. Zdaj po dvajsetletnem delu vidimo sad, od kar so zares šole v centralističke roke dobili in pridno germanizirali. Učitelji, uradniki višji in nižji, so skoro vsi sovražniki naroda našega, ker se nijso slovenskega jezika v šoli učili in ga zdaj ne znajo. Po nekaterih učiteljih se je še celo sovraštvo do naroda in njegovega jezika po šolah širilo, (dokaz Vesteneckova kazinska ponočna dogodba).

„Napravite mir mej mojimi narodi“ je rekel pred nekaj leti uže sam naš presvitli cesar. Mir se pa le po tistej poti nazaj pridobi, po katerej se je izgubil. Prva pot do

tega so šole. Te moramo nazaj dobiti s pošteno izobraženimi učitelji. Izobraženost, veda in ljubezen do naroda bodo zopet mir in ljubezen nazaj prinesle. Ker se je Taaffejeva vlada tega resno poprijela in ker mi sami z lastnimi očmi vidimo, da ona hoče po pravici vsem narodom mir nazaj dati, zato vas gospode državne in deželne poslance prosimo, ne nehajte prej, dokler ne dobite od Taaffejeve vlade nam šole nazaj, da napravite iz zdaj germanizujočih, prave izobraževalne zavode na čast nam Slovencem, in tako celej Avstriji.

Z Dolenjskega 21. julija. [Izv. dop.] (Nekoliko svetov županu, ki hrepeni po slavi, pa ne ve, kako bi jo dosegel.) Dober prijatelj mi je nedavno pripovedoval, da imajo v nekej občini, katere nehčemo danes še imenovati, silno čestilakomnega pa nič menj navednega in za toliko važni posel nesposobnega župana. Ta dolenjski „gernegross“ se je o priliki neke slavnosti, zato, ker nihče njegovih zaslug za tisto slavnost nij hotel na častnikarski boben deti, čutil tako razžaljenega, da je zastavil svojo mogočno besedo, da dokler bo on županoval, se v njegovej nehvaležnej občini ne bo nikakršna slavnost več obhajala. Nu, da nij, kakor je uže sploh njegova navada, niti pri tej priliki mož beseda ostal, se razume: ker tudi v njegovej občini so se n. pr. o cesarjevičevem poroki vršile prelepe slavnosti, ali po njegovej ali proti njegovej volji, zato nihče ne praša.

Ne davno se je ta oče župan proti nemu svojih svetovalcev nekako izrazil, da se iz njegovih besedij spozna, kako bi mu bilo ustrezno, ko bi se njegovo slavno ime bralo vdobljeno na kakem zvonu, kjer se navadno nahajajo imena fajmoštrov in ključarjev ali cehmoštrov. To se vé, da bi to bila visoka čast, posebno ko bi zvon visel v jako visokem zvoniku. Meni se pa zdi tudi taka čast za jako zasluženega župana premajhna in preminljiva. Lahko se prigodi, da zvon počí in se prelíje, in županovo ime bi bilo za potomce izgubljeno, čast njegova bi se razkadila v zvonarjevej peči. Ves drugačen in mnogo lepši spomenik kakor na raznim nezgodam razpostavljenem zvonu, bi si dotični župan postavil, ko bi hotel storiti, kar mu bom v sledečih vrsticah preponižno svetoval; na kar je bil, žalibog, do zdaj popolnem pozabil, dasi je čas njegove vlade uže skoraj pri kraji. V svojej silno zanemarjenej

semce. Naslov je bil tako nežno pisan, pisala ga je ženska roka. Poštni pečat je kazal, da je bilo pismo na Dunaji dejano na pošto.

Hlastno je odprl moj prijatelj pismo, naglo ga prebral in ga vtaknil v žep. Na obrazu mu nij bilo znati nikake razburjenosti, niti žalosti niti radosti, kakor da bi bil prebral pogodbo s kakim kupcem. — Da bi se bolnik, moj prijatelj okrepčal, mu je zdravnik uže večkrat priporočal, da bi šel potovat. Pa vselej je odločno odvrnil od sebe ta nastvet.

Ko je danes zdravnik zopet prišel, dejal mu je Radivoj, da hoče potovati in sicer koj, koj. Popraševala sva ga pač z zdravnikom, kaj ga je tako hitro napotilo k sklepu, a zastonj so bila najina vprašanja; zastonj ga je zdravnik svaril, da zdaj ne more še iti potovat, bi se lahko bolezen povrnila.

Zastonj! On se je odločil in nihče bi ga ne bil odvrnil od sklepa.

Ko je zdravnik odšel, obrnil se je Radivoj proti meni, gledal me nekaj časa resno, majal z glavo in izlekel je iz žepa pisemce,

prav ono, katero je opoludne dobil. Pomolil mi ga je, a dejal nij nič.

Bilo je kaj kratko to pisemce: „Radivoj! Če si zdrav in še istih mislij, čakaj 12. maja na Dunaji na Elizabetinem mostu o 1/2 3. popoludne. Roza!“

„Kaj sedaj?“ ga vprašam.

„Potoval bodem — in takoj! Danes je 6. maja. V štirih dneh otidem. Odložiti se ne more. Sedaj veš vse! Če ti je še kaj nejasno, tu imaš“ in izvlekel iz žepa mali zvezek — bil je njegov dnevnik.

Vzel sem ga in prebral! Tu vam podajem nekaj iz njega.

Dnevnik.

V Gradci, meseca septembra.

Odtegne bele mu roké,
V oči ji stopijo solzé.

Preširen.

Mladenč obljubi ostati ji zvest. —
Preširen.

Vrnili smo se z dežele v Gradec, ker se je grofu tako dopalo.

Včera je ogledoval sem mesto. Zvečer hodil sem po ulicah in naposled zavil se v cerkev sv. Avguština. Prazna je bila! Žive duše nij bilo nikjer čuti in ta smrtna tihota me je tako čudno prevzela, da me je bilo skoraj strah. Stopil sem nekoliko bolj na sredo cerkve, da bi morda le kje ugledal obiskovalca in res zapazim malo pred seboj, pri stranskem altarji na steber nasloneno žensko. Svit goreče svetilnice jej je padal na obraz; bila je kakor mramornat spomenik, kar genila se nij. Molila je! Njeni izdihljaji so hiteli proti nebu, kakor dim Abeljnovega daru. Kako je bila rajska, ko je klečala zamaknena v pobožnosti — tako slika Rafael nedolžnost. Po njenem obličji je bil naglit nebeški mir in udanost; v očeh se jej je brala nada na boljše življenje — ona nij bila srečna!

Bilo je uže pozno zvečer; bal sem se, da bi naji cerkovnik ne zaprl; posebnega veselja pač nijsem čutil, če bi moral ostati čez noč tu v cerkvi.

„Milostna, pozno je uže, vrata cerkvena se bodo zaprla!“

občini imate tolike prilike pridobiti si spoštovano ime, če bi le imeli resno voljo, kaj storiti, da bi Vas še pozni vnuki nikdar ne pozabili. Lahko postanete, če le hočete, svojej občini prav kraljevič Marko.

Kakšni so pri Vas občinski poti, da molčim od poljskih potov. Uže sem bil marsikje, a takih potov še nisem nikjer videl kot so pri Vas. Res čudno je, kako morejo ljudje po takih potih, po katerih živina komaj prazen voz vleče, prevažati vino, da se jim ne razbije in pokonča vsa posoda. In kako lahko in hitro bi bili vsi poti v najboljšem stanju, ko bi le Vi hoteli. Ker ste sam poljedelec, bi morali vender vedeti, da kmetje nikdar sami ob sebi potov ne popravljajo, da jih je treba k temu spodbadati, in če drugače ne gre, tudi siliti. Res, da bodo nekateri s prva nad Vami godrnjali, če se jim po robu postavite, a pozneje Vam bodo hvaležni. Ne poslušajte, kar ta ali ón topoglavac čenča; storite le, kar je občini v korist. Silno žalostno je, če morajo kmetje, kar se pri Vas godi, pet let županstvo prositi, da bi se jim dovolilo nevaren pot opustiti, ter družega na bolj primernem kraju narediti, in to le zato, ker se prošnikom iz principa nagajati hoče. Tako početje res nij vredno župana, in čudno osvita njegov in nekaterih njegovih svetovalcev značaj.

Dobri občinski poti bili bi prav zlata črka v Vašem imenu. Drugo, kar vsacega gospodarja silno boli, je nezaslišana poljska in gozdna tatvina, kakeršna se ravno pri Vas godi. Ali za Vašo občino ne velja poljska postava? Zakaj ravno pri Vas nemate niti poljskih niti vinogradskih čuvajev? Kratek pa popolnem resničen odgovor bi bil: zato, da kdor hoče, laže krade! Sè zanemarjenjem poljske postave podpirate le tatove, ki to dobro vedo; zato je pa tudi njihova predrznost nezaslišana. Korist, ki prihaja od dobrega poljskega, gozdnega in vinogradskega varstva, gotovo mnogo-krat presega stroške, ki jih to varstvo občini proužroča. Se vé, da bi bila tu pred vsem potrebna popolna nepristranost župana, ki bi ne smel nikoli očesa zatisniti pred pravico in resnico. Evo Vam — drugo zlato črko za Vaše ime: dobro poljsko, gozdno in vinogradsko nadzorstvo.

Silno važno je za vsacega gospodarja, da ima dobre in zanesljive posle. Ali kako malo jih je takih poslov; skorej so uže bele vrane. Nij pa čudo, če se tako godi, da bi moral kmalu gospodar pred hlapcem klobuk v rokah

nositi, gospodinja pa dekli roko poljubovati, ako se prav nič ne gleda na to, kaj poselski red pravi. Poselski red se sploh le tako tolmači, da veže gospodarja, poslom pa je puščena vsa prostost. Oče župan, tu si lahko zaslužite v svojem imenu tretjo zlato črko, katero Vam bi zapisala hvaležnost gospodarjev. Vender je pred vsem potrebno, da skrbno prebirate dotične postavne določbe, in če jih sami ne razumete, prosite koga, da Vam jih razloži.

Prav hvaležni Vam bi bili vsi pametni občani, ko bi svoji policijski vajeti tudi v drugem oziru malo bolj nategnili. Pri Vas nij bilo do najnovejših časov nikdar slišati o ponočnih pretepih; zdaj pa so uže na dnevnem redu in kmalu bomo slišali tudi o pobojih, če se Vi, očka župan, ne zdramite. Ali res mislite, da nij mogoče par ponočnih rogoviležev v kozji rog ugnati? Ali pa se Vam mar ponočno kričanje tako dopada? Ali je potreba, da so ravno v Vašej občini gostilnice vse noči odprte? Zakaj ne skrbite, da bi se zaprle o pravem času? Znabiti porečete (kar sem uže večkrat slišal): „Kaj čem fante ven goniti iz gostilnice, ker še možjé nečejo iti spat!“ To je prazen izgovor. Do 11. ure se vsak človek lahko napije in napoje, potem pa naj gre spat. Hudobni ljudje pa pravijo, da pri Vas zato nij policijske ure, ker ste vi sami oštir, in da ravno pri Vas se celo noč pije in cvika. Odpravite tudi to napako in imeli boste uže četrto zlato črko!

Prav bi bilo tudi, ko bi se malo po občini ozrli in pogledali, ali bi se ne dalo s kako koristno napravo ljudem pomagati. Ali imate pri Vas znabiti uže dovolj sadnega drevja? Ali so po Vaših vinogradih uže same žlahtne, znabiti najboljše trte? Kolikor je meni Vaša občina znana, ne morete reči ni na prvo ni na drugo vprašanje „da“. Z dobro vestjo trdim, da ravno pri Vas tega vsega manjka; nekaterih sadnih plemen v malo letih celó več ne bo. Kako dober kraj je po Vaših hribih za orehe; pa koliko jih je? Tako tudi nemate družega sadnega drevja, izimši slive, da bi pridelali sadja za kupčijo, ali da bi ga vsaj sami imeli za domačo rabo. Zakaj se torej ne lotite naprave občinske drevesnice, katera bi bila za Vaš kraj neizmerne vrednosti? Vi menda le preradi poslušate šepetanje nevednežev in grdihih sebičnežev, svéte pametnih mož pa prezirate. V Vašem imenu bi se zboljšanje sadje-reje in trtoreje blesketalo kot peta zlata črka.

Nič menj potrebno nij, da se zboljša in

požlahtni tukajšnje živinsko pleme. Vender s samimi občinskimi sejami še ne bo živinoreja nič boljša. Dokler se župan iz toliko koristne deželne postave pri občinski seji tako norca dela, kakor se je to uže pri Vas godilo, si ne bo živinoreja nikoli opomogla. Zboljšana živinoreja bila bi za Vaše ime šesta zlata črka.

Kar dve črki pa bi se v Vašem imenu pozlatili, ko bi se spametovali, ter za vselej slovo dali neslanej nemškutariji. Nemškutarjenje Vas ne smeši samo pred razumnimi ljudmi, ampak daje Vam tudi jako revno spričevalo zastran duševnih zmožnostij. Le slaboumen človek se more dandanes še naslanjati na gnjilo nemčurstvo. Nemškutarjenje v občinski pisarni je blagosti občine vselej na kvar. Oprite to grdo, črno marogo iz svojega slovenskega imena prav dobro, in „i č“ se bo precej zasvetil v zlatem svitu.

Nekdo, ki opazuje, pa se nikoli ne prilizuje.

Iz mestnega odbora.

V predvčerajšnji seji mestnega zastopa ljubljanskega, katere se je poleg župana udeležilo 18 mestnih odbornikov, je bil glede zgradbe vojašnice za deželne brambovce sklenen odgovor kranjskemu deželnemu odboru, da mestu ne kaže, da bi se spuščalo v to podjetje, katero bi stalo mnogo novcev, donašalo pa le majhne obresti od zgradnjega kapitala. Pač pa se deželnemu odboru poroči, da, ako dežela hoče zidati vojašnico na katerem mestnem zemljišču, mesto za to da brezplačno potreben prostor.

Troški za ljudsko štetev v Ljubljani v znesku 722 gl. 22 kr. se odobré. Prošnja prebivalcev poljskega predmestja, naj se odpravi tamošnja podružna bolnica za kozave, se po odsekovem nasvetu vzame na znanje, ker je deželni odbor izjavil, da je ta bolnična podružnica le začasna in da se bode odpravila kakor hitro mogoče. Gosp. dr. Bleiweis se čudi, da je družba sv. Vincencija, katera je vender uže takrat, ko je kupila in zidati začela sirotišče za dečake, vedela, da zida tik podružne bolnice, zdaj prva, ki njen obstanek pobija s pomočjo mestnega fizika. Dežela ne more zidati za vsako bolezen posebne bolnice, saj tega še ne zmorejo dosta bogatejše dežele in občine. V podružni bolnici je le prostor za 26 bolnikov in kozavi se vanjo denejo le v slučajih epidemij. G. pl. Zhuber poroča o daljšem dovoljenji miloščine vdovi mestnega tesarja Lavrina. G. dr. Zarnik izjavi svoje začudenje, da se predmet, ki se nij pretresal v odseku, ker le-ta nij bil sklepčen, ne da bi se bila sklicala nova seja, hoče rešiti kar v mestnem zboru. Razgovarjali so se pač udje odseka mej seboj o tem predmetu in še o nekem drugem zaradi petletnic mestnih služabnikov, a personalni in finančni odsek nijsta bila sklepčna, ves pogovor je bil tedaj le akademichen. G. dr. Zarnik zahteva, da se po opravljenem redu ta predlog in tudi drugi odstavi od dnevnega reda denašnje seje. G. pl. Zhuber potrди besede dr. Zarnikove in, ko sta gg. Regali in dr. Suppan podpirala nasvet dr. Zarnikov, se oba predloga odstavita od dnevnega reda denašnje seje. Župan g. Laschan pravi, da nij vedel, da nijsta bila oba predloga v odsekih še končno pravilno rešena, drugače ne bi jih bil dal v razpravo mestnemu odboru. G. dr. Zarnik ugovarja, da bi bil g. župana zaradi tega dolžil, ker sta prišli v odsekih neobravnavani stvari uže v odborovo sejo.

Ona mi nij nič odgovorila. Sedaj še le sem zapazil, da je omedlela. Čuden je bil ta moj sedanji položaj.

Kaj sem hotel začeti? Sklenil sem pomagati si sam, kolikor je bilo mogoče.

Prijel sem jo za roko, da bi jo vzdignil — in takrat odprla je lepe črno-modre oči, katerih lesk me je tako iznenadil, da sem kar osupnil.

Vstala je in mi stala v vsej ženskej krasoti nasproti. Pogledala je okolo sebe po cerkvi in potem mene, kakor bi hotela prašati, kje je.

„Pozno je uže, milostna!“

Prijela se mi je za roko, ki sem jej jo ponudil. Šla sva iz cerkve — kam?

Nebo je bilo jasno in po nebnem oboku so se lesketale zvezde, mej njimi pa je plula luna.

„Kako lepo svetijo zvezde, dokler imajo luno mej seboj, ko pa zgine ta, otemnele bodo tudi one — ker se bode ločila od njih luna. Ločiti se bodeva morala tudi midva — in

vender ne vem še vašega imena, krasna gospa.“ — „Ah“, vzdihnla je in me pogledala v oči, „ne veste še mojega imena in jaz vas — te vender ljubim“ in oklenila se mi je okolo vratu.

„In zato, zato! Te ljubezni ne smem zgubiti, za cel svet ne. Tebe, tebe hočem imeti“ — stiskal sem jo na prsa in poljubljal na svilene ustne.

Pa zvila se mi je iz rok, pogledala me se solznimi očmi in dejala:

„Vender so to le sanje — lepe sanje — jaz nijsem prosta, ločiti se morava.“

„Ne, ne jaz grem za teboj, povsod, konec sveta, če tudi zastavim svoje — življenje!“

„Ne! Pogubil bi sebe in mene. Ti greš na desno in mene pelje pot na levo. Tu se ločiva!“

„In da bi ne vedel vašega imena?“

„Roza!“

(Konec prih.)

G. župan odgovarja na interpelacijo g. Regalija, kaj se je zgodilo z raznim orodjem prejšnjega merskega ali cimentnega mestnega urada, naznanja, da se je to orodje večinoma prodalo državi, nekoliko stvari, katere imajo historično vrednost in so cenjene bile 707 gl., se je vsled sklepa mestnega odbora poklonilo kranjskemu muzeju. Kar je še ostalo bakrenega in železnega blaga, hrani g. Černy, in to se bo prodalo o ugodnem času kakej fabriki, da raztopi mere in uteže, ki ne veljajo več.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (Odbor slovenske Matice) je imel včeraj izvanredno sejo vsled dopisa c. kr. deželne vlade zaradi natiska dveh šolskih knjig za učiteljska. Odbor je sklenil, vladi odgovoriti, da bode skrbel za natisk geometrije, katero je g. prof. Lavtar v Mariboru uže v rokopisu dovršil in somatologije. Upati je, da bosta obe knjigi dotiskani uže do začetka prihodnjega šolskega leta.

— (Požar, toča.) Piše se nam iz Kranja 26. t. m.: Včeraj popoldne je pričelo v dve uri od nas oddaljenej vasi Cerkljah goreti ter je palo v žrtev groznemu življu dvaintrideset števil z gospodarskimi poslopji vred. Koliko in kje so bili pogoreli zavaro-
vani, nij mi znano. — Zadnje nedeljo teden je debela toča pobila celo besniško faro. Ondi je sadje doma.

— (Za turiste.) Nemškega in avstrijskega planinskega društva letošnji občni zbor bode v 20., 21. in 22. dan prihodnjega meseca v Celovci. Zborovalcem na slavo je opredeljena svečanost v Porečah ob Celovškem jezeri. Po občnem zboru namerjajo društva posamični razdelki narediti razne izlete, naime na Dobrač, na Viš, na Stol, na Grintovec, v postonjsko jamo in v labodsko dolino.

— (Učiteljska služba.) Na novo ustanovljenej jednorazrednej ljudske šoli v Vojski je razpisana učiteljska služba z letno plačo 450 gld. Prošnje naj se vložé do 15. avgusta t. l. pri krajnem šolskem svetu v Logateci.

— (Najnoveji izumek) gosp. Josipa Erlaha iz Korpiča pri Beljaku v Koroškej. Kakor je uže obče znano, izumil je g. Erlah pred nekajimi leti novo prometalo, zvano „Sicherheits-Velocipede“, ki ima to prednost, da se sigurno, brzo in lešno vozi; na dalje je izumil tiskalo za liste od pila (Sägezahnpresse). Ali s tem se nij zadovoljil njegov izumiteljski duh. Nedavno se je odločil, da konstruira novo, takozvano „drasino“ na dva kolesa, po principu njegovega „Sicherheitsvelocipeda“, ki se pa znatno razločuje od enakih izdelkov iz francoskih ali angleških tovarn. Te „drasine“ so manje in laglje, nego one na tri kolesa, so tudi brže in glede na varnost morejo se z vsakterimi meriti. Vsak se lahko v 1/2 dneva bodi si v sobi na vrtu ali na cesti, nauči voziti in držati raznotežje. Vozi se lahko povsodi, brez posebnega napora in po vseh potih, kjer je le možno hoditi. Ta izdelek je bolji od vseh dozdanih; moramo ga vsakemu najtoplejše priporočati.

— (Hrvatsko gledališče.) V Zagrebu jelo se bode zidati novo gledališče; v to svrhu privolil je sabor 100.000 frankov; zdaj znaša izkazani gradjevni fond okolo pol milijona.

— (Rad jugoslavjanske akademije znanosti in umetnosti) prinaša v LVII. knjigi spis iz peresa našega rojaka M. Valjavca: „Prinos k naglasu u (novo) sloven-

skom jeziku“ in: „K tvorbi imperfekta u slav-jenštini“. Prav hvaležni moramo biti g. pisatelju, da rešuje ta vprašanja, v katerih vlada še toli negotovosti.

Razne vesti.

* (Visoka starost.) Da-si se vedno toži, da človeški rod peša, vender se dobi-
jo še zelo stari ljudje. V Pragi živi zdaj mož po imenu Matija Kozotvička, ki je 115 let star. Dne 15. t. m. pa je umrl 100 let in 4 mesece star Jože Kaiser v Pardubicah.

* (Tat v sodnikovej obleki.) V Petrogradu stal je pred sodnijo zatoženec zaradi tatvine. Sodnijski sluga peljal ga je v sobo, kjer bi se imela obravnavati ta kazenska zadeva in zapre vrata za njim, zapazil pa nij, da je v vratih, ki peljejo iz te sobe v sodnikovo, ključ. Tat porabil je to priložnost. Šel je v sodnikovo sobo, oblekel njegovo obleko, na nos si tudi nataknil sodnikova očala in odšel mirno od tod. Da je zatoženec izginil, so opazili še le tedaj, ko bi se bila njegova zadeva morala obravnavati. Dekla sodnikova ga je sicer videla odhajati, a menila je, da je navaden obiskovalec.

* (Strah pred sodnim dnevom.) Pred kratkim dobil je na Dunaji živeč Bukovinec od svojih rojakov pismo, v katerem ga vprašajo, če je resnica, da je četrti del Dunaja se podrli in vprašajo ga, če on še živi. Pisma dotično mesto se glasi: „V našem delu dežele (severna Bukovina) ne govori se zdaj o nečem drugem nego samo o sodnem dnevu. Mnogo kmetov neče več delati, noč in dan sedé v gostilnah, češ, saj tako nič ne koristi delo, ker se bode kmalu svet razrušil. Žene jočejo in delajo priprave za smrt. Tu se splošno govori, da se je četrti del mesta Dunaja uže podrli. A nihče ne ve povedati kaj gotovega. Naznani nam iz mesta, koliko je resnice na tem itd.“

* (Blagoslovljena!) Amerikanske novine pripovedujejo, da je v mestu Tanalytazon porodila neka Iščanka imenom O' Rourke sedmero otrok v teku treh tednov.

Poslano.

Ker me nekdo v „Slovenskem Narodu“ od 22. julija t. l. v dopisu „iz Notranjskega“ na javni odgovor kliče, in sicer, da naj odgovorim, kdo mi je pravico dal brez občinskega odbora prošnje delati in samovoljno njih imena podpisovati. Na to vprašanje javno odgovorjam, da se brez vednosti občinskega šolskega zastopa in brez vednosti g. župana v „Slovenskem Narodu“ od 22. julija t. l. v dopisu „iz Notranjskega“ v omenjenej stvari nij nič storilo in tudi javno odgovorim, da jaz še nijsem nikdar nobenega odbornika in ne župana brez njih dovoljenja podpisal. Zraven tega pa tudi odgovorjam na imenovani dopis, da jaz kot učitelj še nikdar za „schulvereinove“ groše prosil nijsem in ne bodem, ker lahko brez tistih pošteno živim.

St. Peter 24. julija 1881.

Miha Kalan,

obč. odbornik in prvomestnik
(428) kraj. šol. sveta.

Umrl so v Ljubljani:

23. julija. Fran Debevec, klobučarski pomočnik, 20 let stari trg št. 16 za jetiko.

24. julija. Ivan Zelnik, branjevcev sin, 5 let Florijanske ulice št. 48 za skrlatico.

V deželnej bolnici.
22. julija. Katra Maretič, dninarjeva hči, 8 mes. za božjastjo.

Loterijske srečke.

V Trstu 23. julija: 39. 29. 60 78. 88.

V Lincu 23. julija: 26. 10. 8. 7. 29.

Dunajska borza 26. julija

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	77	gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	"	45	"
Zlata renta	93	"	95	"
1860 drž. posojilo	132	"	25	"
Akcije narodne banke	833	"	—	"
Kreditne akcije	364	"	90	"
London	117	"	35	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	31	"
C. kr. cekini	5	"	53	"
Državne ma.ke	57	"	30	"

Zahvala.

Sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so našega preljubega očeta spremili k zadnjemu počitku, gosp. pevcem, ki so mu tako ginjaivo zapeli na gomili za slovo; darovateljem prekrasnih vencev in vsem, ki so drugače svoje sočutje ob žalostnej priliki očetove smrti nam izjavili, irreka s tem za vse to presrečno zahvalo žalujoča

(427)

rodbina Potočinova.

Zidanmost, 25. julija 1881.

Kdor hoče

(389—7)

slabe zobe

ohraniti, izpale nadomestiti z umetelnimi,
dobi sovet in pomoč pri

Ehrwerthu, zdravniku za zobe,
gospodska ulica št. 1.

2000 gld.

leško na leto zaslužijo gostilničarji in kupčevalci.
Brošurica fabrikacij velja 3 gld.; dobi se po poštmem
podvzetji: **F. Schlosser, Trst.** (419—3)

Kupčijski pomočnik,

kateri je v kupčiji z mešaním blagom dobro izurjen
ter ima dobra spričevala, se vzame v službo pri

J. Modicu

(421—3)

v Novej vasi pri Rakeku.

Vozniki!

10 parov dobrih, zmognih konj za vožnjo
lesa se sprejme. Ponudbe naj se pod naslovom pošil-
ljajo: **Dampf-mühle Ettendorf, Kärnten.** —
Posredovalci: dobé za vsak pridobljen voz primerno
nagrado. (423—3)

Dr. Sprangerjeve

kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet,
pomagajo takoj, če ima človek krč v želodci, migréno,
feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga
glava boli, če ima krč v pr. ih, mastno zgago. Telo
se hitro očisti. V bramorjih razpusti bolezensko tva-
rino, odvajajoč érve in kislino. Davici in tifusu vz-
mejo vso zlobo in vročino, če se zavživajo po 1/2
žličke vsako uro, ter varujejo nalezljivosti. Človeku
diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusi z
majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdra-
vilo, katero prodaja lekarnar **g. J. Svoboda** v Lju-
bljani, a flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247—21)

Cené ure!

Po poštmem povzetji pošiljam in če po-
slatev ni dovoljna, dam denar nazaj.
Vsako naročilo je torej netiskirano.

1 cylinder-uro od srebrnega nikla z verižico; prej
gld. 12 — zdaj gld. 5.25.

1 anore-uro od srebrnega nikla z verižico; prej
gld. 10 — gld. 7.25.

1 srebrno patent-anore-uro prej gld. 25 — zdaj
gld. 11.25.

1 srebrno remontoir-uro-Washington z veri-
žico; prej gld. 30 — zdaj gld. 15.

Zlate ure za gospe; prej gld. 40 — zdaj gld. 20.

Zlate remontoirs; prej gld. 100 — zdaj gld. 40.

Jamči se za 5 let.

Ph. Fromm,

Uhrenfabrikant, Rothenurmstrasse gegenüber der
(429 1) Wollzeile, Wien.

Dve lepi sobi

s kuhinjo, sredi mesta, dasta se za tri mesece prav
ceno v najem. — Več pove administracija „Sloven-
skega Naroda“.

Slovensko-nemške

nove železniške vozne liste

po svojem pravilnem obrazci za tisk, potem

kouverte s firmo

za 1000 komadov od gld. 2.40 naprej priporoča

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.